

Recerca i innovació responsable

Des de la seva fundació, el grup EDO ha considerat com a base de la seva essència la inclusió de principis i valors acords amb el sector educatiu, on estava realitzant la seva activitat principal d'investigació. En aquest sentit, les accions dutes a terme per la potenciació dels principis inclosos en la Investigació i Innovació Responsable es destaquen:

Ètica

En el desenvolupament de les seves investigacions, el grup EDO ha considerat sempre la importància de garantir la privacitat i l'anonimat d'aquelles persones que col·laboren en les investigacions. En aquest sentit, en els darrers anys s'han incorporat els següents elements per a potenciar aquesta línia:

- *Consentiment informat*: tots els participants en entrevistes han de completar i signar aquest full.
- *Protecció als vulnerables*: en el cas que en les investigacions participin menors, els seus pares o tutors legals hauran de donar el consentiment prèviament per què participin a l'estudi.
- *Contractes de confidencialitat*: tots els membres i col·laboradors del grup EDO es comprometen per escrit a no fer ús de les dades a les que tenen accés per a la participació en projectes de recerca més enllà de per als fins concrets per als quals aquests han estat recollits.
- *Privacitat*: totes les dades que es recullen durant els estudis que es realitzen són tractats de manera agrupada, mantenint així la privacitat de les persones que els han facilitat.

Igualtat de gènere

La preocupació per la igualtat de gènere és un objecte que preocupa i ocupa als membres de l'EDO. En aquest sentit, al si del grup es consideren els següents aspectes:

- *Paritat en la conformació de l'equip*: en aquests moments el percentatge de dones és del 64%, i del 36% d'homes. Els estàndards internacionals consideren que s'ha de garantir una presència mínima del 40% del gènere menys representat, de manera que estaríem pràcticament dins l'estàndard. A més, en la conformació dels grups de treball vinculats als projectes es vetlla per la paritat de gènere.
- *Integració de la dimensió de gènere a la investigació*: en aquest cas, les investigacions realitzades consideren el gènere com una variable més a ser analitzada de forma independent. Així mateix, en el marc del grup s'han realitzat projectes que centrats en l'anàlisi dels rols de gènere en la

gestió universitària. També en l'anàlisi del factor gènere com a factor de vulnerabilitat en l'accés i sortida dels estudis superiors.

- *Formació sobre gènere*: a hores d'ara els investigadors del grup, que al mateix temps són docents de la UAB, estan treballant per analitzar la inclusió del gènere com a contingut transversal en els estudis de grau de la Facultat de Ciències de l'Educació de la UAB. Així mateix, membres de l'equip estan participant en la definició del nou Grau en Gènere que s'està dissenyant actualment a la Facultat de Filosofia i Lletres de la UAB.

Governança

L'EDO treballa en l'anàlisi de les institucions educatives en particular i de les que d'alguna manera o altra contribueixen a la formació d'una o d'altra forma. En aquest línia, els treballs que es desenvolupen pretenen sempre generar resultats que puguin ajudar els directius d'aquestes organitzacions, en diferents nivells, a conèixer com millorar la governança de les mateixes. Sobre això, algunes accions que s'han implementat tenen a veure amb:

- *Implicació en el disseny*: el desenvolupament dels projectes de recerca en l'àmbit organitzatiu ha de comptar amb la participació dels gestors de les mateixes des del moment del seu disseny. En aquest sentit, i sempre que és possible, es busca implicar els directius per què facilitin l'accés als informants i a la informació, però també per què coneguin de primera mà els avenços de la recerca.
- *Devolució de resultats*: els resultats obtinguts per les investigacions, sempre que sigui possible per l'obligació de preservar el dret a l'anonimat dels informants, es remeten als directius de les organitzacions que han participat en el procés. Amb això es pretén donar als mateixos eines i dades que els facilitin la presa de decisions.
- *Contactes amb els òrgans de govern*: l'EDO desenvolupa la seva activitat actual centrada en la gestió educativa i de la formació en l'administració pública. Sobre això, considera com una activitat més de treball el fer arribar els resultats de les investigacions a aquests òrgans, mantenint reunions de treball amb els mateixos sempre que sigui possible. Referent a això, actualment hi ha un membre de l'EDO involucrat en el Consell Escolar de Catalunya, i quan s'ha requerit, ha participat en ponències per a l'elaboració de normativa que afecta a aspectes vinculats amb les línies de treball del grup.

Accés obert

Els resultats obtinguts per part del grup EDO han estat sempre d'accés obert per a tots aquells investigadors i professionals que han tingut interès a accedir-hi. No obstant això, les potencialitats de les noves tecnologies ens permeten avançar en aquesta línia i potenciar que els resultats obtinguts puguin arribar a tots els ciutadans, acadèmics o no, que puguin estar interessats en les investigacions realitzades. En aquest sentit, les accions empreses i planificades són les següents:

- *Accessos directes*: des del web del grup s'ha potenciat la inclusió de vincles directes a les publicacions que així ho permeten, així com als principals models d'utilitat generats en el marc d'investigacions aplicades.
- *Biblioteca EDO*: a través del Dipòsit Digital de Documents de la UAB (<http://ddd.uab.cat>) s'ha iniciat un procés per incloure totes les publicacions del grup no protegides amb drets editorials en una base de dades única i d'accés mundial.
- *Creative Commons*: sempre que les condicions econòmiques ho han permès, els resultats dels projectes s'han publicat sota llicències Creative Commons i en obert, donant així l'oportunitat a un nombre més gran de persones el poder d'accedir als resultats d'investigació.
- *Jornades divulgatives*: des de fa 4 anys, els resultats obtinguts en els diferents projectes de recerca del grup s'han difós en jornades finals de presentació a les que s'ha convidat a professionals i acadèmics interessats en les temàtiques. Algunes d'elles s'han acabat consolidant com a vies per a la difusió dels resultats obtinguts en diferents línies de recerca (més enllà dels projectes) com són les Jornades EDO/CEJFE (edicions de 2011, 2013, 2015 i 2017), els Congressos Internacionals EDO (edicions de 2010, 2012, 2014, 2016 i 2018) i els Congressos "Universitat i Col·lectius Vulnerables (edicions de 2014 i 2019).

Participació ciutadana

El desenvolupament de vies de comunicació cada vegada més àgils permet l'accés a un nombre major de persones amb el qual poder actuar i interaccionar a l'hora de definir nous projectes de recerca, facilitar l'accés als informants o divulgar els resultats que s'aconsegueixen amb les investigacions. En aquest sentit, les accions en curs i a desenvolupar en aquesta línia es concreten en:

- *Jornades i seminaris de debat*: les activitats de divulgació dels resultats de recerca que realitza de forma periòdica a l'EDO permeten complir amb un doble objectiu; d'una banda fer arribar els resultats a aquells acadèmics i professionals interessats en els mateixos; i d'altra banda, serveixen de termòmetre per captar les seves impressions i concretar línies de treball en què orientar les futures activitats de recerca i formació.
- *Xarxes Socials*: la participació d'un nombre cada vegada més gran de persones a les xarxes socials fa que sigui necessari que els grups de recerca estiguin també presents en elles. En aquest sentit, l'EDO té perfils a xarxes com Facebook, Twitter, LinkedIn i Youtube a través de les quals difon les activitats que realitza i, a la vegada, es poden recollir les impressions dels usuaris en relació a les mateixes.

L'EDO aposta per involucrar-se cada vegada més al context social en què es troba. En aquest sentit, des de l'EDO-UdL s'està avançant en la cerca de col·laboració de les administracions locals i els centres educatius en la definició

de propostes d'investigació aplicada, així com treballar amb equips que inclouen a personal de fora de l'àmbit acadèmic universitari. Des de l'EDO-UAB s'han plantejat també dissenys d'investigació-acció que han de permetre, a més de la concreció de models explicatius, la definició de nous models que guiïn l'acció dels professionals de l'educació.

Educació científica

Com a grup de recerca vinculat a una Facultat d'Educació, part de l'activitat desenvolupada pel grup es centra en la formació de futurs mestres. Respecte això, des del grup s'ha promogut també l'existència dels programes de Màster en Educació, amb especialitats en ciències, matemàtiques i llengua i literatura, en el context de Panamà. L'objectiu és formar professionals capaços de transmetre el coneixement i valors científics a les properes generacions. Des d'un àmbit més local, els membres de l'EDO-UAB participen en programes específics per a estimular l'interès científic dels joves, com:

- *Programa ARGÓ*: a través del mateix, professorat de l'EDO col·labora en la direcció de treballs de recerca de batxillerat d'aquells alumnes interessats en les línies de treball pròpies del grup.
- *Programa ITACA*: a través d'aquest programa es pretén acostar la ciència a l'alumnat de secundària, que visita durant un període de dues setmanes el Campus de la UAB. Amb això es busca motivar aquell alumnat que està a punt de finalitzar l'Educació Secundària Obligatòria per què segueixin vinculats al sistema i accedeixin als estudis superiors.

Entre les activitats actuals del Grup EDO, a través d'EDO-SERVEIS, s'està treballant també en donar suport a grups d'investigació d'àrees no educatives perquè puguin aproximar els seus resultats d'investigació a la societat. En aquesta línia, es treballa en l'adaptació de materials per a la difusió dels resultats a un públic que va més enllà d'allò acadèmic. És una línia sobre la qual es pretén seguir treballant, buscant l'establiment de sinèrgies entre el coneixement del grup de recerca sobre l'àmbit educatiu i la necessitat d'aproximar els resultats a la societat per part de grups de recerca d'altres àmbits científics.